Súd:	Okresný súd Martin
Spisová značka:	15C/2/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5717200281
Dátum vydania rozhodnutia:	29. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Miriam Štillová
ECLI:	ECLI:SK:OSMT:2017:5717200281.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin pred sudkyňou JUDr. Miriam Štillovou v spore žalobcov: 1/ W.. C. S., L.. XX.X.XXXX, J. E. XXXX/X, XXX XX C., 2/ O.. J. S., J. B. XXXX/X, XXX XX C., L.. XX.XX.XXXX, 3/ O. S., L.. XX.X.XXXX, J. O. XXXX/XX, XXX XX C., všetci zastúpení JUDr. Jaroslavom Kevickým, advokátom so sídlom P. Mudroňa 45, 036 01 Martin proti žalovaným: 1/ Autodoprava MPH, s. r. o., IČO: 36 403 326 so sídlom Na Bystričku 34, 036 01 Martin, zastúpená JUDr. Jozefom Pliešovským, advokátom so sídlom Kukučínova 1, 036 01 Martin, 2/ KOOPERATÍVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 00585441 so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, zastúpená JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom Vajnorská 55, 831 03 Bratislava v konaní o ochranu osobnosti o náhrade nemajetkovej ujmy a o náhrade škody takto

r o z h o d o l :

I. Konanie v časti zaplatenia sumy 13,26 eur s príslušenstvom vo vzťahu k náhrade škody sa zastavuje.

II. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ nemajetkovú ujmu vo výške 25 000 eur a náhradu škody vo výške 1 195,37, žalobcovi 2/ nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 eur, žalobcovi 3/ nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého žalovaného.

III. Vo zvyšku sa žaloba zamieta.

IV. Žalobcovia 1/ až 3/ majú voči žalovaným 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania v celom rozsahu. O výške týchto trov bude súd rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu 11.1.2017 domáhali voči žalovaným 1/ až 2/ náhrady škody, náhrady nemajetkovej ujmy za spôsobenie poškodenia zdravia s následkom smrti ich manželky a matky. V odôvodnení žaloby uviedli, že dňa 13.1.2015 v čase cca o 11.05 hod. došlo v Martine v blízkosti reštaurácie Kozel Pub na ul. Jilemnického v Martine k dopravnej nehode, kedy zamestnanec žalovaného 1/ R. D., L.. XX.X.XXXX, P. J. L. Č.. XXX, M. C. viedol nákladné motorové vozidlo značky Iveco, evidenčné číslo C. XXXBE v pravom jazdnom pruhu po ceste číslo 1/65 v úseku s dvoma jednosmernými jazdnými pruhmi v smere od centra mesta, narazil na prechode pre chodcov do chodkyne Ľ. S., L.. XX.XX.XXXX, v dôsledku čoho menovaná utrpela traumaticko-hemoragický šok (šok z úrazu a vykrvácania) a v dôsledku poranení nezlučiteľných zo životom v dôsledku zlomeniny spodiny lebečnej, pomliaždenia mozgu, krvácania pod tvrdú a mäkké blany mozgové pri zlomenine ľavej stehnovej kosti, dňa 14.1.2015 zraneniam podľahla. Dôvodom toho následku bolo nevenovanie sa plne vedenia vozidla a následne nesledovanie situácie v cestnej premávke, nezastavenie motorového vozidla pred prechodom pre chodcov. Trestným rozkazom Okresného súdu Martin č. k. 1T/22/2015 bol R. D. uznaný za vinného

zo spáchania prečinu usmrtenia podľa ust. § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere dva roky, pričom mu bol výkon trestu podmienečne odložený na skúšobnú dobu 54 mesiacov a zároveň mu bol uložený trest zákazu vedenia motorových vozidiel vo výmere 78 mesiacov. Ľ. S., ktorá bola v dôsledku nehody usmrtená, bola manželkou žalobcu 1/ a matkou žalobcov 2/ a 3/. Žalobca 1/ spolu s nebohou manželkou uzavreli manželstvo dňa 6.6.1964 v Závažnej Porube. Ich manželstvo bolo harmonické, usporiadané a usmrtením menovanej sú žalobcovia hlboko zasiahnutí. Žalobca 1/ je touto udalosťou nesmierne dotknutý, veľmi ťažko sa vyrovnáva so stratou manželky, s ktorou strávil vyše 50 rokov spoločného života. Touto žalobou si uplatnili žalobcovia 1/ riadnu náhradu škody, ktorá bola spôsobená v dôsledku dopravnej nehody žalobcovi 1/ a jednak nemajetkovú ujmu v peniazoch, nakoľko protiprávnym konaním vodiča žalovaného 1/ bolo závažným a neodčiniteľným spôsobom zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov. Žalobca 1/ si uplatnil priamu náhradu škody pozostávajúcu z nákladov súvisiacich s pohrebnom vo výške 960,64 eur, poplatky u notára vo výške 585,06 eur, súdny poplatok vo výške 127,50 eur, náklady na dopravu 49,99 eur a škodu na oblečení nebohej vyčíslenú vo výške 198 eur. Spolu si teda uplatnil žalobca náhradu škody vo výške 1 921,19 eur s tým, že v ďalšom žalobcovia poukazovali na ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ"), v zmysle ktorých si uplatnil žalobca 1/ náhradu škody. Zároveň poukázali na to, že s prihliadnutím na ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ, ako aj ust. § 4 ods. 1, 2, 4 a 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení spadá náhrada nemajetkovej ujmy do rozsahu povinného zmluvného poistenia. Poukázali na to, že ust. § 11, 13 OZ umožňuje žalobcom ako rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy. Táto musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla a musí byť z neho likvidovaná. Právna úprava, ktorá by tomuto odporovala, bráni naplneniu cieľa smerníc Európskej únie. Poukázali na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/127/2010 z 28.10.2013, ďalej č. k. 11Co/12/2009 z 3.3.2010. Majú za to, že žalovaný 2/ je z tohto dôvodu ako poisťovňa pasívne legitimovaným subjektom v konaní. Čo sa týka žalovaného 1/ je primárnym nositeľom hmotno-právnej povinnosti vyplývajúcej zo zodpovednosti za škodu, t.j. nahradiť ujmu, vrátane škody nemajetkovej. Žalovaný 2/ je nositeľom povinností na zaplatenie náhrady škody na základe skutočností, že s ním uzavrel žalovaný 1/ poistnú zmluvu. Žalovaný 1/ objektívne zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov, vyvolanou zvláštnu povahou tejto prevádzky podľa ust. § 427 OZ a tým aj za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov na chránených osobnostných právach. Na základe uvedeného si preto uplatnili žalobcovia vo vzťahu k žalovanému 1/ a 2/ aj náhradu nemajetkovej ujmy. Čo sa týka žalobcu 1/ nemajetkovú ujmu vo výške 25 000 eur, a čo sa týka žalobcov 2/ a 3/ nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 eur s tým, že to žiadali zaplatiť spoločne a nerozdielne.

2. Súd vyzval žalovaných, aby sa k podanej žalobe vyjadrili. Podaním doručeným súdu 28.2.2017 sa k žalobe vyjadroval žalovaný 1/ (č. l. 37 súdneho spisu), v ktorom poukázal na to, že je pravdou, že ich zamestnanec R. D. spôsobil dopravnú nehodu motorovým vozidlom ich spoločnosti, nezastavil vozidlo pred prechodom pre chodcov a narazil do chodkyne Ľ. S., ktorá v dôsledku zranení zomrela. Potvrdil, že R. D. bol za svoje konanie uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia a bol odsúdený Okresným súdom Martin v konaní sp. zn. 1T/22/2015. Poukázal na to, že s týmto zamestnancom bol rozviazaný pomer, pozostalej rodine vyslovili sústrasť nad stratou blízkej osoby. Ďalej žalovaný 1/ poukázal na to, že dopravnú nehodu ako poistnú udalosť ohlásili poisťovni - žalovanému 2/, aby podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení hradil škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla s tým, že potom, ako im bol doručený návrh žalobcom na uzavretie mimosúdnej dohody, tento zasielali žalovanému 2/, ale ten oznámil, že nie sú oprávnení poskytnúť plnenie. Okrem nemajetkovej ujmy žiadali žalobcovia aj náhradu škody súvisiacu s pohrebom a usmrtením nebohej vo výške 5 000 eur. Keďže tieto náklady neboli špecifikované požiadal žalovaný o ich špecifikáciu a doloženie dokladov. Tieto doklady však neboli doteraz zaslané žalovanému 2/. Zároveň poukázali na to, že náklady súvisiace s pohrebom a úmrtím, ktoré si uplatnil žalobca 1/ vo výške 1 921,19 eur, okrem poplatkov u notára a súdneho poplatku, ktoré nie je dôvodné žiadať. Čo sa týka nemajetkovej ujmy, ktorú žalobcovia navrhujú vo výške 25 000 eur žalobcovi 1/ a vo výške 5 000 eur žalobcom 2/ a 3/ , žalovaný 1/ poukazuje na to, že žalovaná výška nezodpovedá kritériám hodnotiacim stupeň primeranosti zadosťučinenia s prihliadnutím na závažnosť ujmy a na okolností, za ktorých k porušeniu osobnostných práv poškodených osôb došlo. Navrhli uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy znížiť. Zároveň sú toho názoru, že nároky poškodených, týkajúcich sa nemajetkovej ujmy, spadajú do rozsahu povinného zmluvného poistenia, a preto žalovaný 2/ by mal žalobcom túto ujmu aj uhradiť, a to vo výške priznanej súdom. Poukázali v tomto smere na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III.US/646/2015 zo dňa 16.12.2015.

3. Na predmetné vyjadrenie žalovaného 1/ reagovali vyjadrením žalobcovia doručeným súdu 21.3.2017 (č. l. 43), v ktorom poukázali na to, že žalovaný 1/ je primárnym nositeľom hmotno-právnej povinnosti vyplývajúcej zo zodpovednosti za škodu, vrátane škody nemajetkovej. Je nesporná pasívna legitimácia oboch žalovaných. Čo sa týka poplatkov u notára a súdny poplatok, sú toho názoru, že ich nárokovanie je v priamej a príčinnej súvislosti so vznikom škody. Majú za to, že výška nemajetkovej ujmy nie je neprimerane vysoká. Je dokonca nepomerne nízka aj v porovnaní s podobnými obdobnými prípadmi, ako aj medializovanými prípadmi. Z tohto dôvodu trvajú na podanej žalobe.

4. Podaním doručeným súdu 6.3.2017 (č. l. 50) sa vo veci vyjadroval žalovaný 2/, ktorý vzniesol námietku týkajúcu sa nedostatku pasívnej legitimácie. Poukázal na to, že pokiaľ ide o nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zastáva právny názor, že slovenská právna úprava nezahŕňa právo na ochranu osobnosti a z nej vyplývajúci nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri porušení tohto práva pod náhradu škody, ktorú je možné uplatniť z povinného zmluvného poistenia, a preto dožadovať sa úhrady nemajetkovej ujmy voči žalovanému 2/ nie je správne. V ďalšom teda rozoberal dôvody, pre ktoré nie je pasívne legitimovaný. Poukázal na rozhodnutia NS SR zo dňa 20.4.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009, z ktorého vyplýva, že v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej do zásahom do osobnostných práv, kde je v zmysle § 11 a nasl. OZ nositeľom hmotno-právnej povinnosti ten subjekt, ktorý neoprávnený zásah do osobnostných práv spôsobil. Ďalej poukázal na rozsudok NS SR zo dňa 31.3.2016 sp. zn. 3Cdo/301/2012, v ktorom NS SR jasne vyslovil „ Keďže slovenské právo neuplatňuje takúto náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia.“ So zreteľom na uvedené zákonné ustanovenia nemožno dospieť k inému záveru ako k tomu, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 OZ. Žiadali žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

5. K vyjadreniu žalovaného 2/ sa opätovne vyjadrovali v rámci dupliky žalobcovia podaním doručeným súdu 29.3.2017 (č. l. 59), kde trvali na tom, že je daná pasívna legitimácia žalovaných 1/ a 2/. Nové skutočnosti a nové argumenty vo veci neuviedli. Rovnako sa k vyjadreniu žalovaného 2/ vyjadroval aj žalovaný 1/ (č. l .75) , ktorý zopakoval tie isté skutkové tvrdenia, ktoré uviedol v prvom vyjadrení k žalobe. Trval na tom, že je daná pasívna legitimácia žalovaného 2/, čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy v rámci poistného krytia. Žalovaný 2/ podaním doručeným súdu 6.4.2017 trval na tom, že nie je daná jeho pasívna legitimácia, čo s týka náhrady nemajetkovej ujmy.

6. Podaním doručeným súdu 7.9.2017 žalobca poukázal na uznesenie Ústavného súdu SRÚS SR III. 666/2016-36 a uznesenie NS SR 1Cdo/523/2015 (č. l. 81 a nasl.), z ktorých jednoznačne vyplýva, že je daná pasívna legitimácia žalovaného 2/ ako poisťovne realizujúcej povinné zmluvné poistenie v spore o zaplatenie nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých po osobe, ktorá zomrela pri dopravnej nehode. V rámci tohto podania zástupca žalobcov citoval predmetné uznesenie Ústavného súdu SR a toto do konania aj doložil spolu s uznesením NS SR č.k. 1Cdo/523/2015.

7. Súd vo veci vykonal viaceré pojednávania, na ktorých vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi doloženými do súdneho spisu, výsluchom žalobcov 1/, 2/, písomnou výpoveďou žalobcu 3/, výsluchom. Na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 20.9.2017 zástupca žalobcu z dôvodu nesprávneho uplatnenia náhrady škody zobral žalobu v časti týkajúcej sa náhradu škody vo výške 13,26 eur späť a žiadal zaplatiť náhradu škody žalobcovi 1/ vo výške 1 907,93 eur. Žalovaní 1/ a 2/ k tomuto čiastočnému späťvzatiu nemali žiadne námietky, preto súd rozhodoval o tomto procesnom úkone a konanie v časti zaplatenia sumy 13,26 eur vo vzťahu k nároku na náhradu škody zastavil tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku. Súd rozhodoval v súlade s ust. § 144 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) podľa ktorého môže žalobca zobral žalobu späť podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť v časti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

8. Predmetom konania po čiastočnom späťvzatí bolo uplatnenie náhrady škody vo výške 1 907,93 eur a náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú si uplatnili žalobcovia 1/ až 3 / za zásah do ich súkromia a ich rodinnému života, ku ktorému malo dôjsť smrťou manželky a matky v dôsledku protiprávneho konania zamestnanca žalovaného 1/.

9. V konaní bolo nesporne preukázané, že došlo k dopravnej nehode, že ju spôsobil zamestnanec, teda vodič žalovaného 1/, ktorý je prevádzkovateľom motorového vozidla, ktorý vyslal tohto zamestnanca, vodiča na služobnú cestu, pričom pri dopravnej nehode došlo k usmrteniu manželky a matky žalobcov 1/ až 3/. Ľ. S..

10. Podľa § 427 ods. 1 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 428 OZ svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

Podľa § 429 OZ prevádzateľ zodpovedá ako za škodu spôsobenú na zdraví a veciach, tak za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou veci, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať.

Podľa § 853 ods. 1 občiansko-právne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto, ani iným zákon, upravujú ust. toto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

Podľa § 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom zákone tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

11. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení má poistenec poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené, preukázané nároky na náhradu:
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov,
d) ušlého zisku.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému.

12. V zmysle citovaných zákonných ustanovení je súd toho názoru, že žalovaný 1/ ako prevádzkovateľ motorového vozidla, ktoré spôsobilo dopravnú nehodu a smrť manželky a matky žalobcov 1/ až 3/ je pasívne vecne legitimovaný. V tomto prípade neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickou osobou sa dopustil vodič, t.j. zamestnanec, pričom žalovaný 1/ je zamestnávateľom a táto osoba bola použitá na výkon činnosti, pri ktorej došlo k zásahu a ním spôsobenej ujmy, ako aj škody na zdraví a na veciach zodpovedá analogicky aj táto právnická osoba. V danom prípade ide o zodpovednosť do zásahu do osobnostných práv žalobcov, ku ktorému došlo v súvislosti s dopravnou nehodou, prevádzkou dopravného prostriedku vedúceho k usmrteniu ich blízkej osoby tak, ako v prípade škody (majetkovej ujmy) spôsobenou touto osobitnou prevádzkou zodpovedá prevádzkovateľ vozidla. Treba analogicky (§ 853 a § 427 a nasl. OZ) vyvodiť jeho zodpovednosť v prípade škody spôsobnej touto osobitnou prevádzkou, ako aj v prípade spôsobenia nemajetkovej ujmy na osobnostných právach. Prevádzkovateľ dopravného prostriedku je ten, kto má trvalú možnosť právnej a faktickej dispozície s ním. Pritom nie je významné, či prevádzkovateľ bol alebo nebol bezprostredným pôvodcom zásahu do osobnosti. V danom prípade bol vodič, teda zamestnanec žalovaného 1/ R. D., ktorý jazdil na trase určenej žalovaným 1/ a nehodu spôsobil v rámci činnosti, ktorou plnil svoje pracovné povinnosti. V rámci trestného konania bolo preukázané, že vodič žalovaného 1/ spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zahynula manželka, matka žalobcov 1/ až 3/. Tým teda došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov na súkromný a rodinný život a žalobcovia sa domáhajú okrem náhrady škody, aj ochrany osobnosti v zmysle § 11 a nasl. OZ so zreteľom na to, že morálna satisfakcia podľa § 13 ods. 1 OZ nie je v danom prípade postačujúca a majú žalobcovia podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri predmetnej dopravnej nehode zahynul ich najbližší príbuzný a ich úmrtie je pre nich nepochybne traumatizujúce.

13. Čo sa týka žalovaného 2/, tak ten od začiatku namietal svoju pasívnu legitimáciu ale len vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy, nakoľko mal za to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá je taktiež predmetom tohto konania, nie je podľa žalovaného 2/ oprávneným nárokom podľa zákona č. 381/2000 Z. z. Zároveň poukazoval na viaceré rozhodnutia, či už NS SR a na pojednávaní, ktoré sa

konalo dňa 20.9.2017 (č. l. 103) doložil do konania najnovšie uznesenie NS SR č.k. 8Cdo/219/2016 a poukázal na to, že v rámci tohto rozhodnutia je uvedené, že keďže slovenské právo neupravuje takúto náhradu nemajetkovej ujmy spôsobnej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia. Okresný súd sa však s týmito tvrdeniami zástupcu žalovaného nestotožnil a mal za to, že je daná pasívna legitimácia žalovaného 2/ v súvislosti s uplatnenou náhradou nemajetkovej ujmy. V tomto smere sa plne stotožňuje s právnou argumentáciou, ako aj s rozhodnutiami, na ktoré sa odvolával zástupca žalobcov, a to na uznesenie Ústavného súdu SR ÚS III. 666/2016-36 . Aj žalovaný 1/ trval na tom, že je daná pasívna legitimácia žalovaného 2/ v súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy.

14. Podľa ústavného súdu (ÚS III. 666/2016-36) tento nespochybňuje, že koncept súčasnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku pri svojom vzniku skutočne vychádzal z pojmu škoda ako materiálneho, a tým aj presne kvantifikovaného postihnutia poškodeného. Naznačuje to i § 442 ods. 1 OZ podľa ktorého sa uhrádza skutočná škoda, a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk) v relácii k ods. 2 toho istého ustanovenia, podľa ktorého pri škode spôsobenej niektorých trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. Lenže aj v tomto prípade je fakt vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie zásadným prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku, jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu (ktorý vytvoril koncept materiálneho poňatia škody v čase, keď integráciu do Európskej únie nebolo možné ani len predpokladať), je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj únijný normotvorca). Ak teda slovenský zákonodarca do zákonného pojmu škoda použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákon nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (v súčasnosti už len konsolidovaná smernica Európskeho parlamentu a rady 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škody spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti) do rozporu so zámerom tvorcu únijnej právnej regulácie identifikovaným Súdnym dvorom. Súd je teda toho názoru, že je potrebné extenzívny prístup k interpretácii pojmu škoda plynúceho z judikatúry Súdneho dvora. Tento pojem zahŕňa aj pojem nemajetkovej ujmy z titulu občiansko-právnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých spočívajúcich v zásahu do práva na osobný a súkromný rodinný život spôsobením usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Zo slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. K takémuto poňatiu škody sa mimo iného hlásia aj princípy Európskeho deliktuálneho práva, ktoré definuje škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú zákonom chránených záujmov (Ústavný súd Českej republiky č. k. 642/02). Vo svetle uvedeného eurokomfortného výkladu ustanovenia §4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenou prevádzkou dopravného prostriedku, a teda žalovaný je ako poisťovateľ zodpovednosti žalovaného 1/ za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu žalobcom. Súd teda na základe uvedeného právne uzatvára, že žalovaný 1/ a žalovaný 2/ sú pasívne vecne legitimovaní v súvislosti s uplatnenou náhradou škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, ako aj náhradou nemajetkovej ujmy.

15. Čo sa týka náhrady škody, ktorú si žalobca 1/ uplatnil vo vzťahu k žalovaným 1/ , 2/ ide o škodu, ktorá bola spôsobená dopravnou nehodou žalobcovi 1/. Žalobca 1/ si uplatnil náklady súvisiace s pohrebom vo výške 947,38 eur, ďalej náklady na dopravu vo výške 49,99 eur a škodu na oblečení nebohej v celkovej výške 198 eur. Súd mu túto náhradu škody na zdraví a nákladov súvisiacich s usmrtením jeho manželky v dôsledku dopravnej nehody priznal. Čo sa týka žalovaných 1/ a 2/, tak túto náhradu škody nespochybňovali. Spochybňovali len náhradu škody, ktorú si uplatnil žalobca 1/, a to poplatky u notára a súdny poplatok, kde poplatky u notára boli vo výške 585,06 eur a súdny poplatok vo výške 127,50 eur. Túto časť náhrady škody súd žalobcovi 1/ nepriznal. Mal za to, že tieto nie je možné zahrnúť medzi nárok na náhradu škody, konkrétne na zdraví a nákladov súvisiacich s usmrtením. Z tohto dôvodu súd vo výroku rozsudku rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu škody vo výške 1 195,37 eur, vo zvyšku žalobu v tejto časti zamietol.

16. Podľa § 11 OZ fyzická soba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavu osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov, aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

17. Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú si žalobcovia uplatnili, žalobca 1/ vo výške 25 000 eur a žalobcovia 2/ a 3/ vo výške 5 000 eur, tak súd im tieto náhrady nemajetkovej ujmy priznal v plnom rozsahu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou s prihliadnutím na zákonné kritéria a okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti. Výška náhrady nemajetkovej ujmy sa líši od prípadu k prípadu a podľa okolností prípadu. Pri rozhodovaní sa berie do úvahy niekoľko faktorov, t.j., či subjekt, ktorý zodpovedá za smrť osoby, spôsobil smrť úmyselne alebo z nedbanlivosti, do akej miery došlo k narušeniu, resp. zásahu do práva na rodinný a súkromný život, či blízka osoba mala status potomka, predka, súrodenca alebo viacero súčasne a ďalšie. Na určenie výšky nemajetkovej ujmy má do značnej miery vplyv aj finančná situácia zodpovednej osoby. V neposlednej rade súd prihliada aj na to, či pozostalí neboli morálne uspokojení v podobe odsúdenia páchateľa za trestný čin alebo verejného ospravedlnenia. Každý človek je jedinečná a neopakovateľná bytosť, pretože disponuje špecifickými vlastnosťami a schopnosťami. Nepochybne bolo preukázané, že vodič žalovaného 1/ spôsobil smrť manželke a matke žalobcov 1/ až 3/ a treba uviesť, že tento trestný čin spáchal tým spôsobom, že sa nevenoval plne vedeniu vozidla, nesledoval situáciu v cestnej premávke a nezastavil motorové vozidlo pred prechodom pre chodcov. Aj zo samotného trestného rozkazu č. k. 1T/22/2015 (č. l. 7), ktorý bol priložený k podanej žalobe, vyplýva, že bol uznaný za vinného s tým, že pred prechodom pre chodcov nezastavil, následkom čoho, napriek následnému intenzívnemu brzdeniu na prechode pre chodcov, prednou časťou vozidla narazil z pravej bočnej strany do chodkyne Ľ. S., ktorá prechádzala cez priechod pre chodcov z ľavej strany v smere jazdy vozidla, ktorý viedol obvinený a do jazdnej dráhy, ktorého vošla spoza osobného motorového vozidla značky Volkswagen Tuareg, v dôsledku čoho poškodená Ľ. S.Š. utrpela šok z úrazu a vykrvácania a v dôsledku poranení nezlučiteľných so životom po prevode do Univerzitnej nemocnice podľahla, čím mal teda inému z nedbanlivosti spôsobiť smrť, a tento čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženému podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia. Súd dospel k záveru, že konaním vodiča žalovaného 1/, ktorý bol právoplatne odsúdený, ktorý naplnil skutkovú podstatu prečinu usmrtenia podľa ust. § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona tým, že spôsobil matke a manželke žalobcov 1/ až 3/. Ľ. S. z nedbanlivosti smrť a takýto čin spáchal závažnejším spôsobom konania, teda porušením dôležitej povinnosti, t.j., že došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcov 1/ až 3/ na ochranu osobnosti, konkrétne k zásahu do práv na súkromie, ako jednou z čiastkových osobnostných práv fyzickej osoby, ktoré mu poskytuje ochranu práve § 11 OZ.

18. Tak, ako už bolo vyššie uvedené, pri stanovení výšky náhrady je potrebné prihliadnuť k ďalším kritériám, ktoré sú na strane žalobcov 1/ až 3/ ako osôb blízkych, a to je intenzita ich vzťahu, vek zomrelého, prípadná existenčná závislosť na zomrelom, dopad udalostí do jeho duševnej sféry. Je potrebné prihliadnuť na majetkové pomery toho, kto tento zásah spôsobil, mieru zavinenia. Čo sa týka zomrelej Ľ. S., tak tá bola vo vzťahu k žalobcovi 1/ jeho manželkou a vo vzťahu k žalobcom 2/ a 3/ ich matkou. Z výpovede žalobcu 1/ je zrejmé, že medzi ním a jeho manželkou Ľ. S. bolo usporiadané manželstvo s tým, že uzavreli svoje manželstvo dňa 6.6.1964 v Závažnej Porube. Z manželstva sa narodili dve deti, teda žalobcovia 2/ a 3/. S nebohou manželkou žili v spoločnej domácnosti v usporiadanom manželstve. Celá rodina strávila mnoho dní na rodinných výletoch, na stanovačkách, na spoločných dovolenkách. Veľa času trávili sporu aj na záhradnej chatke na Lipovci. Po osamostatnení detí práve na Lipovci strávili manželia ako dôchodcovia mnoho chvíľ spoločných, venovali sa turistike, prechádzkam v blízkom okolí. Zároveň nebohá Ľ. S. svoj čas na dôchodku venovala doučovaniu matematiky a výtvarnej výchovy a takto si aj finančne vylepšovali svoju situáciu, keďže už neboli pracovne vyťažení, mohli sa venovať sami sebe, svojim záľubám, práci na záhradke. Nebohá Ľ. S. bola tmelom rodiny. Víkendy a sviatky trávili spoločne s deťmi, teda so žalobcami 2/ a 3/, ich rodinami. Obaja manželia žili aktívnym životom, v dobrom zdraví, vzájomne si pomáhali, boli si vzájomne oporou. Tešili

sa zo života, zo svojich detí a vnúčat a užívali si spoločenský a rodinný život. Aj z výpovede žalobcu 1/ na pojednávaní je zrejmé, že smrť jeho manželky výrazne zasiahla do jeho súkromného, rodinného života, do jeho duševnej sféry. Z jej smrti sa nemôže spamätať doteraz. Stratil milovaného človeka. Zmenilo mu to život. Jediné, čo mu pomáhalo bolo to, že jeho synovia, teda žalobcovia 2/ a 3/ po tej udalosti chodili k nemu, aby nezostal sám. Predmetná trauma spôsobila, že sa bojí chodiť cez prechod pre chodcov, kde sa to stalo. Stále má na pamäti krvavé prádlo, ktoré mu dali z nemocnice a akú veľkú traumu to na ňom zanechalo. Už ho to nebaví samého sa trápiť, nevie doteraz odpustiť tomu človeku, čo mu to spravil. Po smrti manželky mu nosia synovia dvakrát do týždňa teplú stravu. Ostatné si varí a zabezpečuje opateru sám. Po smrti manželky zostal sám doma ako kôl v plote.

19. Čo sa týka žalobcu 3/, tak tento sa vyjadroval v súvislosti s jeho zásahom do jeho osobnostných práv tým, že súdu doložil písomné vyhlásenie, pojednávania sa nemohol zúčastniť, nakoľko mu to neumožnil zdravotný stav, ale v písomnom vyhlásení, ktoré súd prečítal na pojednávaní (č. l. 123) uviedol, že smrť jeho matky zasiahla do jeho života s tým, že bolo veľmi ťažké vysvetliť jeho synovi, že prišiel o starú mamu, ktorá už na návštevu nepríde, nikdy sa s ním nebude hrať, ani doučovať matematiku. Z tejto straty sa nevie vyrovnať do dnešného dňa a táto tragédia zmenila celý jeho život, nakoľko následne po určitom čase z vysokého psychického stresu a vypätia prekonal srdcový infarkt pri trojcievnom postihnutí a následne dve operácie ciev, ale taktiež život rodiny, jeho brata a život jeho otca, ktorý zostal vo veku 75 rokov sám, bez životnej opory, bez manželky. Celý chod spoločnej domácnosti zabezpečovala hlavne mama až do svojej smrti a z tohto dôvodu mu teraz všetci pomáhajú. Zároveň doložil súdu potvrdenie , že je naďalej dočasne práceneschopný (č. l. 124). Súd poukazuje na tú skutočnosť, že uvedené malo veľký výrazný vplyv aj na zdravotný stav žalobcu 3/ ako syna zomrelej Ľ.A. S..

20. Rovnako aj žalobca 2/ bol vypočutý na pojednávaní a k veci uviedol, že uvedené predstavovalo pre neho hlboký zásah, čo sa týka smrti jeho matky, nakoľko bol na ňu citovo naviazaný. Bola členom domácnosti, ktorý stmeľoval celú ich rodinu. Doteraz nie je vyrovnaný s uvedenou stratou. Zároveň musí zabezpečovať chod domácnosti žalobcu 1/ po smrti matky, či už po materiálnej stránke mu pomáha, hlavne čo sa týka upratovania domu, navštevuje ho, pomáha mu s chodom domácnosti, vybavovaním liekov, lekárov.

21. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je byť zábezpekou pre pozostalých, ani zdrojom obživy alebo náhradou príjmu. Náhrada nemajetkovej ujmy musí však byť primeraná, pričom rozhodujúca je tak, ako už bolo vyššie uvedené, závažnosť ujmy a okolností, za ktorých neoprávnenému zásahu došlo. Pokiaľ ide o závažnosť vzniknutej ujmy, súd je toho názoru, že vzhľadom na jej rozsah a intenzitu ide o ujmu hlbokú a nenapraviteľnú, hoci vodič žalovaného 1/, ako prevádzkovateľa skutok spáchal z nedbanlivosti. Zavinenie vodiča, prevádzkovateľa, t.j. žalovaného 1/ súd neskúmal ako jeden z predpokladov zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby, ale len okolnosť, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo, ktorá bola zistená aj rozhodnutím súdu v trestnom konaní. Na strane žalobcov súd prihliadal aj na psychickú traumu vyvolanú smrťou manželky a matky v dôsledku dopravnej nehody. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy vecou úvahy súdu, ktorý sa pri tejto ujme riadi dvoma v zákone taxatívne stanovenými kritériami, ako už bolo vyššie konštatované a z tých potom pri svojom rozhodnutí o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádza a berie ich na zreteľ. Konaním vodiča žalovaného 1/,k torý naplnil skutkovú podstatu prečinu usmrtenia z nedbanlivosti podľa § 143 ods. 1 Trestného zákona došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcu 1/, teda manžela na ochranu osobnosti, žalobcov 2/ a 3/, teda detí na ochranu osobnosti, a to konkrétne k zásahu do práva na súkromie, ako jedného z čiastkových osobnostných práv fyzickej osobnosti, ktoré mu poskytuje ochranu § 11 OZ. V posudzovanom prípade je tento zásah predstavovaný tragickou smrťou manželky a matky dvoch detí a tento zásah nenávratne popretrhal doterajšie silné citové väzby, v dôsledku čoho žalobca 1/ stratil možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život so svojou manželkou, ako najbližším rodinným príslušníkom. Práve o túto možnosť bol ochudobnený a žalobcovia 2/ a 3/ takisto stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život spolu so svojou matkou a starou matkou ich detí. Podľa názoru súdu žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa ust. § 13 ods. 1 OZ by v danom prípade nepostačovala k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobcov, keďže ide o zásah s neodstrániteľnými následkami. Z tohto dôvodu súd priznal uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobcom 2/, 1/ až 3/ v celom rozsahu po zohľadnení všetkých zistených a preukázaných okolností, za ktorých došlo k zásahu do práv žalobcov 1/ až 3/.

22. Žalobcovia cestou právneho zástupcu a pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 20.9.2017 upresnili petit žaloby. Súd pripustil túto zmenu žaloby, nakoľko spočiatku žiadali zaviazať žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť náhradu škody a nemajetkovú ujmu s tým, že petit zmenili nakoľko u žalovaných nejde o spoločný záväzok (solidaritu) podľa § 511 ods. 1 OZ. Súd túto zmenu žaloby na pojednávaní konanom dňa 20.9.2017 pripustil, nebolo potrebné vyhotovovať písomné rozhodnutie, nakoľko na pojednávaní boli prítomné strany sporu. Vo výroku rozsudku rozhodol, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ jednak náhradu škody náhradu škody vo výške 1 195,37 eur, vo zvyšku žalobu v tejto časti zamietol, ako aj nemajetkovú ujmu vo výške 25.000 Eur a žalobcom 2/ a 3/ nemajetkovú ujmu vo výške 5000 eur každému s tým, že v prípade plnenia jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť plnenia druhého žalovaného. Treba skonštatovať, že právo žalobcov na zaplatenie nemajetkovej ujmy voči žalovaným 1/ a 2/ vznikol z rozličných právnych dôvodov, preto nejde u žalovaných o spoločný záväzok (solidaritu) podľa § 511 ods. 1 OZ.

23. Žalobcovia 1/ až 3/ si v podanej žalobe uplatnili aj úrok z omeškania zo žalovaných nárokov vo výške 5,05 % ročne od 23.11.2016 do zaplatenia. Podľa názoru súdu však žalobcovia 1/ až 3/ tento nárok na zaplatenie úroku z omeškania žiadnym spôsobom nezdôvodnili a nebolo možné ho ani vyvodiť z predložených listinných dôkazov, nakoľko z nich nevyplynulo, že by boli žalovaní 1/ až 3/ vyzývaní nejakým spôsobom zaplatiť žalované nároky. Tieto neboli ani v písomnej komunikácii zo strany žalobcov pre žalovaného 1/ nejakým spôsobom vyčíslené. Z tohto dôvodu súd žalobu, čo sa týkalo uplatneného úroku z omeškania zo žalovaných súm zamietol.

24. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa úspechu vo veci. Podľa názoru súdu žalobcovia 1/ až 3/ mali neúspech len v nepatrnej časti, a preto im súd priznal plnú náhradu trov konania vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorému smeruje.
Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinnosť stanovená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.